

Meetnet Dagvlinders

Maart 2026,

Beste teller,

Het is maart en de eerste warme lentedagen hebben ons alweer massaal naar buiten gelokt. De eerste insecten laten zich alweer zien en genieten, net als wij, volop van het warme zonnetje.

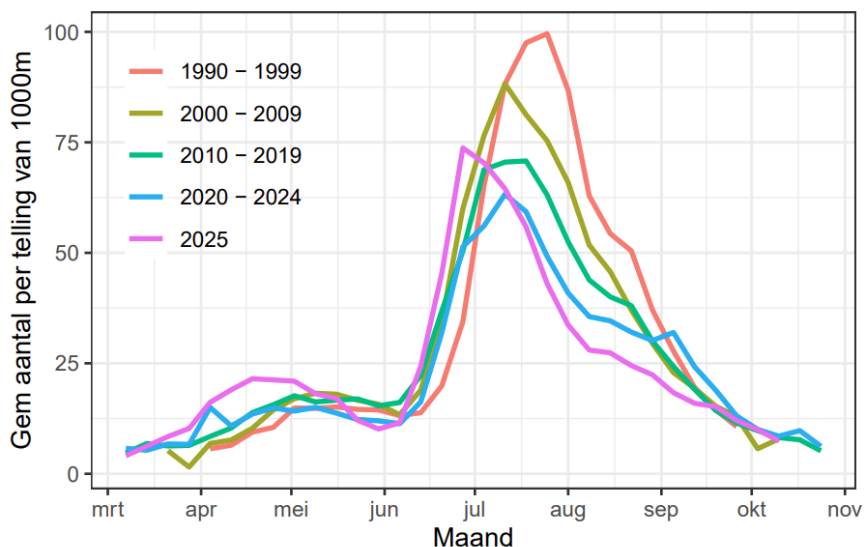
Telseizoen vervroegd

Een belangrijke update van dit jaar is dat we besloten hebben het telseizoen voor het Meetnet Dagvlinders te vervroegen. Normaalgesproken begon het officiële telseizoen op 1 april. Vanaf dit jaar is deze datum **vervroegd naar 15 maart**. Zoals u in de afgelopen weken heeft gemerkt, kan het begin maart al prachtig weer zijn, lekker warm en behoorlijk zonnig. Op zulke warme dagen komen de eerste citroenvlinders, dagpauwogen en gehakelde aurelia's al gauw tevoorschijn. Ondertussen vliegen ook al de grote vossen en zelfs de eerste boomblauwtjes. In principe mogen de meetnetroutes door het hele jaar heen geteld worden en hoeft u zich niet aan het telseizoen te houden, daar houden de vlinders zich immers ook niet aan. Dat betekent dat u gewoon kan gaan tellen wanneer het weer het toelaat. Toch hebben we besloten om het telseizoen officieel te vervroegen, zodat u naast door de vroeg vliegende vlinders, ook door ons extra gestimuleerd wordt om al in maart uw telroute te gaan tellen.

Aantal vlinders

Met het nieuwe telseizoen voor de deur, is het een goed moment om terug te kijken op de dagvlindertellingen van 2025. Het was een er goed vlindervoorjaar, het gemiddeld aantal vlinders lag een stukje hoger dan voorgaande jaren. De piek in het voorjaar was relatief vroeg, maar werd gevolgd door een dieper dal dan andere jaren. De piek in de zomer kwam ook vroeg en werd gevolgd door een sterke daling in de weken daarna, waarschijnlijk door de droge zomer die we gehad hebben. Wat 2026 betreft is er al een goed begin gemaakt. In onze database zijn al ruim 200 tellingen van jullie binnengekomen. Daar zijn we blij mee en we hopen dat er nog vele zullen volgen dit jaar.

Gemiddeld aantal dagvlinders in meetnet vlinders

Even voorstellen

Voor de mensen die op zaterdag 7 maart op onze landelijke dag waren, zal mijn naam hopelijk een belletje doen rinkelen. Toch wil ik me hier nog even formeel voorstellen. Ik ben Tove van der Weerd en werk sinds afgelopen januari bij De Vlinderstichting. Komende twee jaar krijg ik de tijd om ingewerkt te worden door Chris van Swaay, zodat hij met een gerust hart zijn taken aan mij kan overdragen wanneer hij met pensioen gaat. Chris heeft in de afgelopen 30 jaar een enorme hoeveelheid aan kennis en ervaring opgebouwd, en het zou zonde zijn als dat onbenut blijft.

Maar wie ben ik? Ik ben Tove, 24 jaar en net afgestudeerd van mijn Master Biologie, met een specialisatie in ecologie, biodiversiteit en behoud, aan de Wageningen Universiteit. Vorig jaar heb ik rond deze tijd mijn stage gedaan bij De Vlinderstichting, waar ik heb gekeken naar de oorzaken van de achteruitgang van de geelsprietdikkopjes en de zwartsprietdikkopjes. Hiervoor heb ik een literatuuronderzoek gedaan, ben ik in de data gedoken van het meetnet, heb ik analyses uitgevoerd in R en heb ik een heel aantal locaties bezocht waar beide soorten voorkomen of juist verdwenen zijn. In deze stage vond ik het perfecte raakvlak tussen kritisch denken, achter mijn scherm met de data spelen, maar ook genoeg naar buiten gaan om te ervaren en te zien hoe het er in het veld aan toe gaat. Ik was daarom ook heel enthousiast toen ik de kans kreeg om dit werk door te zetten en als projectmedewerker van De Vlinderstichting aan de slag te gaan onder begeleiding van Chris. Jullie zullen mij vanaf nu dus steeds vaker voorbij zien komen, bij bijvoorbeeld het beantwoorden van jullie vragen. Mochten er nog specifieke vragen voor mij zijn, twijfel dan niet om me aan te spreken of een berichtje te sturen (tove.vanderweerd@vlinderstichting.nl).

Tellen op NM-terrein op NW Veluwe

Boswachter Remko van Rosmalen vraagt:

In de terreinen van Natuurmonumenten op de Noordwest-Veluwe liggen een aantal vlinderroutes die niet meer geteld worden of opnieuw opgestart moeten worden. Wij zoeken vrijwilligers die het leuk vinden om met het tellen van deze meetnetroutes een bijdrage te leveren aan het bijhouden van de natuurkwaliteit in onze terreinen en aan het landelijke meetnet van De Vlinderstichting.

Twee routes liggen in de noordelijke Gelderse Vallei bij Zwartebroek. Het betreft een route op een terrein dat circa 18 jaar geleden is geplagd. Er wordt een hooilandbeheer gevoerd en er ligt een grote poel in het terrein. De andere route ligt in een klein restant van het kleinschalig cultuurlandschap waar een restant blauwgrasland aanwezig is.

De andere twee vacante routes liggen net ten noorden van Harderwijk. Ze liggen in een gebied waar de afgelopen jaren een paar honderd hectare grasland is vernat en delen zijn geplagd. De routes zijn nieuw en liggen in elkaars verlengde. De ene loopt door percelen waar al 15 jaar gelden is geplagd en die zich tot vochtig hooiland hebben ontwikkeld, ingeklemd tussen een vochtig bos en oud essenhakhout, de andere route loopt door het open landschap met bloemrijke graslanden en recent geplagde percelen. We zouden de routes hier graag gebruiken om de ontwikkelingen na de grootschalige herstelmaatregelen te kunnen volgen. Heb je individueel of met een groepje tellers interesse om een of meer van deze routes te lopen, dan mag je contact opnemen met Maurits en José van Team meetnetten (meetnet@vlinderstichting.nl) of Remko van Rosmalen, boswachter ecologie bij Natuurmonumenten (r.vanrosmalen@natuurmonumenten.nl).

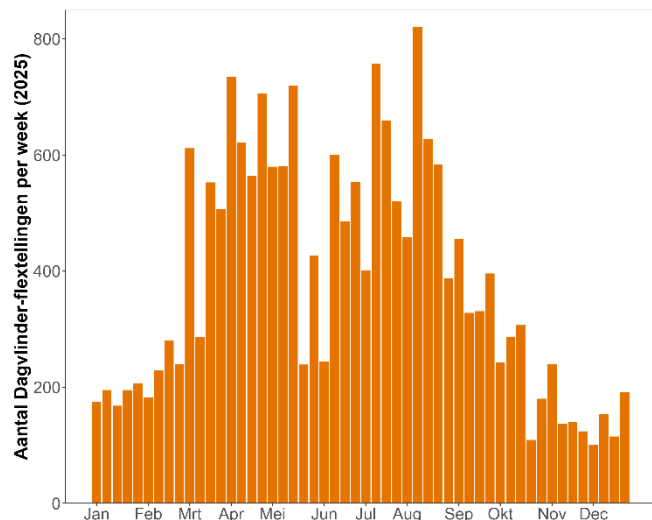
Flexellingen

Afgelopen jaar is er naast de vaste meetnetroutes, ook veel gebruikgemaakt van het flextellen. Flextellen kan eigenlijk overal. Of je het nu via de ButterflyCountApp invoert door middel van een kwartiertelling, via waarneming een zogenaamde “sessie” doet, of gebruikmaakt van de SOVON-LifeAtlas, al deze data komen uiteindelijk bij ons in het meetnet terecht.

Als we terugblikken op 2025, zien we een totaal aantal van wel 19.964 flexellingen waarbij dagvlinders zijn geteld. Dit leverde 153.251 getelde exemplaren op, en was goed voor wel 21.855 gelopen kilometers! Voor dagvlinders liggen de flexellingen best wel mooi verdeeld over heel Nederland. Hier en daar zijn wat hotspots te zien waar vaker geteld wordt dan op andere plekken (Zuid-Limburg, het duingebied en rondom Nijmegen bijvoorbeeld) en in andere gebieden wordt haast nooit geteld (het poldergebied in Noord-Holland en grote delen van Friesland bijvoorbeeld).

Als je per week gaat kijken naar het aantal flexellingen, zie je dat mensen graag naar buiten gaan als er ook echt wat vliegt. De bekende “juni-dip”, waarin de voorjaarsvlinders worden afgewisseld door de zomervlinders, zie je terug in een afname van het aantal tellingen. Maar er wordt gelukkig ook geteld wanneer er minder te zien is, zoals in het vroege voorjaar of dus tijdens de juni-dip. Deze tellingen zijn ook belangrijk, omdat we ook moeten weten wanneer er geen vlinders zijn. Deze nulmetingen zijn bijna net zo belangrijk als positieve waarnemingen.

Flexellingen Dagvlinders 2025

Hommel-flexellingen

Sinds twee jaar is er bij De Vlinderstichting, in samenwerking met EIS, een officieel NEM-hommelmeetnet opgezet, maar er worden al langer hommels geteld via andere wegen. Hoeveel wordt er tijdens het flexellen eigenlijk naar hommels gekeken? In 2025 waren er 1.657 tellingen, waar 5.758 hommels werden geteld, een stuk minder dan de dagvlinders. Dit is niet gek, omdat hommels tellen (nu nog) minder vanzelfsprekend is dan vlinders tellen. Toch is het goed om te zien dat de hommeltellingen toenemen. Met minder tellingen zie je ook gelijk een minder mooie verdeling over Nederland. Twee plekken springen eruit op de kaart, zouden hier een of meerdere fanatieke hommeltellers wonen?

Flexellingen Hommels 2025

Nieuwe app Count4Nature – voor meetnet en Flexellingen

Sinds deze maand is ook onze eigen ontwikkelde app te gebruiken om tellingen mee te doen. De app heet **Count4Nature** en is te gebruiken voor het invoeren van tellingen op de meetnetroutes, maar ook om flexellingen in te voeren. Handig dus, samen in één App. We willen wel extra benadrukken dat de tellingen van de vaste meetnetroutes onze belangrijkste informatiebron blijven. Omdat deze routes altijd op dezelfde plek en op dezelfde manier worden geteld, kunnen we analyses uitvoeren die ons laten zien hoe het gaat met de aantallen vlinders over de jaren heen. Het doen van flexellingen is dus enkel een aanvulling op deze informatie. Gebruik flexellingen voor de momenten waarop u normaalgesproken losse waarnemingen zou invoeren. Blijf naast het flexellen uw eigen routes tellen zoals u dat altijd gedaan heeft.

Heeft u onze nieuwe app nog niet, maar wilt u hem wel gaan gebruiken? Zoek dan in de Appstore, of de Playstore naar “Count4Nature” of gebruik deze linkjes: [Playstore \(Android\)](#) of [AppStore \(iOS\)](#). De oude meetnet app blijft in principe nog dit jaar beschikbaar, maar probeer vooral snel de nieuwe verbeterde app uit.

Als je uiteindelijk toch liever je gebruikelijke app wil blijven gebruiken voor flexellingen kan dat natuurlijk ook, die blijven gewoon op de gebruikelijke manier bij ons binnenkomen.

De Vlinderbalans

De Vlinderbalans van dit jaar komt er weer aan. Op dit moment wordt er druk gewerkt aan het afronden van de laatste dingen. De vlinderbalans is samengesteld met de meest recente data, zodat u een mooi overzicht krijgt van hoe het gaat met de dagvlinders, nachtvlinders, libellen en hommels in Nederland. We doen ons best om op 1 april in ieder geval de digitale versie naar u op te sturen. De gedrukte versie kan iets langer op zich laten wachten, maar we proberen om ook die zo snel mogelijk bij u thuis te bezorgen.

Meetnet Hommels

Het seizoen is weer gestart!

Tellen mag weer en dat is geen straf met het mooie weer van afgelopen dagen. Sommige tellers zijn al eind februari gestart. We zien dat er dan al koninginnen uit de aardhommel-groep te zien zijn. Met het warme weer van de afgelopen dagen komen er al veel hommelskoninginnen tevoorschijn uit hun winterslaap. Mocht je nog niet geteld hebben, maak dan snel gebruik van het mooie weer om toch nog even naar buiten te gaan.

Voor de zekerheid frissen we de telomstandigheden voor het Meetnet Hommels nog maar eens op:

- 9:00 - 18:00 uur
- 10 - 25 °C
- 10-15 °C: <50% bewolking
- Windkracht niet meer dan 5 Beaufort
- Niet tellen als het regent
- Ten minste eenmaal per maand, vaker mag natuurlijk ook

En ja, dit mag ook bij het tellen van hommels op een vlinderroute. Deze vlindertelling wordt vanzelf weggelaten uit de trendberekening als het weer niet goed genoeg is voor een vlindertelling.

Online-hommelcursus weer van start

Op 11 maart 2026 start weer een onlinecursus *hommels herkennen voor beginners*. De cursus is bedoeld voor tellers binnen het Meetnetten Hommels en Vlinders, en voor mensen die van plan zijn om te gaan beginnen met tellen binnen het Meetnet Hommels. Aanmelden kan door een bericht te sturen aan meetnethommels@naturalis.nl. Deelname aan de cursus is gratis voor tellers. Ook als je al eerder een cursus hebt gedaan, ben je van harte welkom om mee te doen. Herhalen, oprispen of wat extra begeleiding kan nooit kwaad, je kunt net zo vaak meedoen als je wilt.

De cursus wordt online (via Zoom) gegeven op **woensdagavonden om 20:00-21:00 uur**. Het gaat steeds om 1 woensdagavond per maand. De data in 2026 waarop de cursus plaatsvindt zijn:

- 11 maart
- 8 april
- 20 mei
- 10 juni
- 8 juli
- 12 augustus

In de cursus word je als het ware aan de hand meegenomen door het seizoen, zodat je stapsgewijs de algemenere hommelse soorten leert kennen. Tussen de lessen door zijn er huiswerkopdrachten die helpen om met de geleerde kennis aan de slag te gaan. Je ervaringen, vragen en foto's kun je vervolgens met ons delen en dan proberen we om mee te denken en te helpen bij jouw determinaties. Er is geen cursusmateriaal, behalve de lessen en de basisgids hommels.

Iedere cursusavond wordt opgenomen, zodat je kunt terugkijken als je een keer niet kunt. Zelfs als je geen enkele woensdag kunt, kun je gewoon deelnemen aan de cursus en de lessen via de link terugkijken op een moment dat jou goed uitkomt. De terugkijlink ontvang je steeds binnen een week nadat de cursus plaatsvond. Je kunt zo vaak terugkijken als je wilt.

Hommels: Validatie van de gegevens van teljaar 2025

Afgelopen najaar zijn wij druk geweest met het bekijken en valideren van de gegevens en foto's uit het Meetnet Hommels. Sommige tellers hebben we daarvoor een bericht gestuurd. We willen jullie bedanken voor jullie begrip en geduld. Wij streven naar een terugkoppeling van de telgegevens naar de tellers binnen twee weken. Op dit moment is het CBS druk met de berekeningen. Wij zijn zeer benieuwd. De resultaten zullen later gedeeld worden.

Hommels: vergeet niet om foto's in te voeren in het Meetnet

Sommige soorten zijn lastig te herkennen. Ook kan het voorkomen dat je een zeldzame soort tegenkomt. In die gevallen ontvangen wij graag foto's in het Meetnetsysteem. Hieronder een lijstje met soorten waarvan wij graag een foto willen zien om de waarneming goed te kunnen keuren (valideren).

Soorten waarvan wij in ieder geval graag foto's ontvangen via het meetnet systeem:

- Weidehommel en boomhommel in augustus en september
- Veldhommel mannetje
- Grote koekoekshommel
- Tweekleurige koekoekshommel
- Veenhommel
- Vierkleurige/Boomkoekoekshommel
- Rode koekoekshommel
- Heidehommel, grashommel en moshommel buiten het reguliere verspreidingsgebied

Maar ook van andere hommels op je route of twijfelgevallen zijn foto's uiteraard welkom.

Voor tellers die hommel onbekend tellen is het handiger om hun foto's in te voeren via waarneming.nl. Bij specifieke vragen kun je ze altijd aan ons voorleggen.

Hennipgaarde Hommels (3080), 2024-09-07 12:30 - 12:45 (0.25:15) Aanpassen

Windkracht: 3
Bewolking: 1
Temp: 22

Hommels (verplicht)

Sectie	1	2	3	4	5	6	7	8	Foto toevoegen
Bombus lapidarius									
Bombus pascuorum		1			1		1	4	
Bombus terrestris / lucorum / magnus / cryptarum								1	

kies een soort

Alle waarnemingen ingevoerd

Volgende stap

Let op, de foto's kunnen niet per individuele hommels ingevoerd worden, maar alleen per soort. U kunt ook altijd een email met foto's naar ons sturen als je er niet uitkomt. Voor de zekerheid: foto's in waarneming.nl zijn voor ons erg moeilijk te koppelen aan een telling. Daarom willen we de foto's graag bij de telling in het meetnetsysteem. Ook in de meetnet app zijn foto's toe te voegen als je een waarneming van een soort invoert.

Online leeromgeving hommels op [Eis-academie.nl](https://eis-academie.nl)

Behalve via de jaarlijkse hommelscursus, kun je nu ook hommels leren kennen en herkennen via de online leeromgeving op [Eis-academie.nl](https://eis-academie.nl). Nadat je door hebt geklikt naar de leeromgeving (rechtsboven in beeld), kun je een account aanmaken en daarna kun je van start.

De basiscursus neemt je stap voor stap mee in de wereld van de hommels. Je leert hoe je ze kunt herkennen, wat hun levenscyclus is, welke soorten veel voorkomen en waar je op moet letten als er eentje langs vliegt.

Voor wie de smaak te pakken krijgt, is er ook een **gevorderdencursus**. Daar ga je dieper op in kenmerken en zeldzame soorten. Ideaal voor iedereen die zijn of haar hommels kennis naar een hoger niveau wil tillen.

Als je dan nog niet uitgeleerd bent, dan is er ook een handig **smoelenboek** beschikbaar. Daarin staan alle Nederlandse hommelsorten overzichtelijk bij elkaar – met duidelijke tekeningen. Perfect om snel even te checken wie er nu eigenlijk op die bloem zat.

Tot slot

Ga vooral tellen en houd ons op de hoogte! Voor determinatievragen zijn wij bereikbaar via

meetnethommels@naturalis.nl

Veel succes en plezier komend seizoen!

Nieuwsbrieven

Deze nieuwsbrief is specifiek voor tellers van het Meetnet Dagvlinders en het Meetnet Hommels. Er is ook een algemene nieuwsbrief van De Vlinderstichting, daar kunt u zich ook voor aanmelden op www.vlinderstichting.nl.

Wilt u ook uw ervaring delen met andere tellers?

Heeft u leuke ervaringen op uw route en wilt u die delen met andere tellers? Wij ontvangen graag uw verhaal. Stuur het naar meetnet@vlinderstichting.nl.

Contact

Mocht u contact met ons willen, dan kunt u ons altijd bellen of e-mailen.

Landelijk Meetnet Dagvlinders
Chris van Swaay, Tove van der Weerd, Maurits Mocnik,
José Kok, Kars Veling
Tel.: 0317 467346
meetnet@vlinderstichting.nl

Hommelmeetnet: Johan van 't Bosch, Dominic Dijkshoorn
Meetnethommels@naturalis.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Vlinders en het Landelijk Meetnet Hommels. Mocht u geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kunt u de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij Instellingen het vakje bij Nieuwsbrief ontvangen uit te vinken. Klik hiertoe eerst op het groene vakje "aanpassen".

